

Kunnskapsdepartementet

Deres ref.: 14/3274 1 - dato 24.06.14
Vår ref: 2014/20196
Dato: 20.10.14

Høring NOU 2014:5 MOOC til Norge

BIBSYS viser til invitasjon datert 24.06.14 om å gi uttalelse til NOU om *MOOC til Norge. Nye digitale læringsformer i høyere utdanning.*

Som samarbeidspartner og tjenesteyter til alle universitet og høyskoler samt de fleste av landets forskningsbibliotek, har BIBSYS over tid vært en aktiv del av overgangen til digitale læringsressurser. BIBSYS anser utvalgets arbeid og innstilling som et svært viktig grunnlag for en videre utvikling av nye digitale læringsformer i høyere utdanning, og støtter utvalgets anbefalinger.

BIBSYS er særlig opptatt av elementer i kapitlene 10 (Kvalitet og læringsutbytte), 11 (Hvordan tilby MOOC) og 12 (Opphavsrett og åpen tilgang) med tilhørende anbefalinger.

MOOC i Norge – BIBSYS erfaringer

Flere norske universitet og høyskoler har siden 2013 prøvd ut og gjort seg erfaringer med digitale læringsformer relatert til MOOC. De fleste av disse har benyttet tekniske løsninger og tjenester som er gjort tilgjengelig fra BIBSYS (Plattformene Canvas og edX samt portalen mooc.no). Vår erfaring og observasjoner er at tilbudene så langt bærer preg av å være utviklet og levert av nytenkende fagansvarlige som ønsker å være i front, dels med støtte fra Norgesuniversitetets prosjektmidler. Det synes som de enkelte institusjonene i svært begrenset grad har fattet interesse for konseptet og mulighetene samtidig som de i liten grad har avsatt ressurser til dette området. Flere synes å være avventende ift Kunnskapsdepartementets videre signaler.

I denne sammenheng støtter BIBSYS utvalgets tydelige oppfordring om at nasjonale myndigheter må legge til rette for økt digitalisering av høyere utdanning gjennom nasjonale tiltak som støtter opp om institusjonenes arbeid for å sikre bedre fremdrift.

MOOC plattformer med støttefunksjoner

BIBSYS støtter anbefalingene om at det legges til rette for at norske institusjoner får tilgang til MOOC-plattformer. De internasjonale MOOC-plattformene tilbyr i begrenset grad norsk språk eller profilering direkte rettet mot en norsk eller nordisk målgruppe.

Anbefalingen om en sentral støttefunksjon er viktig. BIBSYS erfaring etter mer enn ett år med leveranse av MOOC-plattformer, er at institusjonene i begrenset grad er i stand til å

støtte denne virksomheten. Det kan være utfordrende for den enkelte bruker (faglærer) å vite om spørsmål skal rettes til pedagogisk eller systemteknisk støttefunksjon. En felles støttefunksjon som favner begge elementer synes hensiktsmessig.

Profilering

MOOC synes å være tilrettelagt for- og rettet mot en bredere og delvis annen målgruppe enn de som søker utdanning som sådan. Forslaget om å samle norske tilbud i en felles portal støttes. Dette bør være uavhengig av hvilken MOOC plattform som benyttes og samtidig tilrettelegges slik at de institusjoner som har tilbud, på en enkel måte også kan profilere tilbudene uten vesentlig dobbeltarbeid.

Åpne digitale læringsressurser

Utvalgets oppmerksomhet på digitale læringsressurser er viktig. MOOC aktiviteter og tilhørende forskning har gitt nyttige bidrag til å forstå hvordan video kan benyttes i læringssammenheng. Samtidig er ikke digitale læringsressurser begrenset til video. Elektroniske bøker og artikler er læringsressurser på tilsvarende måte og er i økende grad tilgjengelig fra institusjonenes biblioteker gjennom den felles søketjenesten Oria. Det er viktig at også slike ressurser, særlig da de som er åpent tilgjengelig (Open Access) gjøres tilgjengelig som en del av MOOC tilbudene. Internasjonalt har arbeidet med å finne åpne læringsressurser for bruk i MOOC sammenheng hatt betydelig oppmerksomhet, da elektroniske bøker og artikler normalt krever en formell tilknytning til et universitet eller høyskole for å få tilgang.

Opphavsrett og lisensiering

Spørsmålene rundt opphavsrett og lisensiering er vesentlige for å legge til rette for åpenhetsaspektet i MOOC. Erfaringsmessig er det dette området som i stor grad begrenser mange fagansvarliges tilbakeholdenhet med å gjøre sine ressurser åpent tilgjengelig. Institusjonenes biblioteker er sannsynligvis de som har best kompetanse og lengst erfaring med opphavsrett og lisensiering. Disse kan involveres for å håndtere dette området i MOOC sammenheng.

Konklusjon

BIBSYS støtter utvalgets anbefalinger og vil særlig legge vekt på anbefalingen om at det gjøres en innledende nasjonal satsing med tilhørende økonomiske midler for å legge til rette for institusjonenes videre utvikling på området digitale læringsformer. Det er nærliggende å se MOOC-relaterte aktiviteter som en katalysator for digitaliseringsprosessen.

Med hilsen

Frode Arntsen
direktør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.